

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ JUDr. E. B., CSc.**, sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **2/ JUDr. J. B.**, sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **3/ JUDr. J. F.**, sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **4/ JUDr. J. H.**, sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **5/ JUDr. E. K.**, sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **6/ JUDr. V. N.**, sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **7/ JUDr. M. R.**, sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **8/ JUDr. Z. R.**, sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **9/ JUDr. I. R.**, sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **10/ JUDr. E. Z.**, sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, **11/ JUDr. J. Z., PhD.**, sudkyni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, adresa pre doručovanie žalobcom Najvyšší súd Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, proti žalovanej **Slovenskej republike – Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, **o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o ochranu pred diskrimináciou**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25 C 1/2010, o dovolaní Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, vystupujúceho v mene Slovenskej republiky, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2011 sp. zn. 8 Co 134/2011, 8 Co 68/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 29. novembra 2010 č.k. 25 C 1/2010-148 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ až 8/, 10/, 11/ náhradu nemajetkovej ujmy každému v sume 100 000 € a nahradiť im trovy konania každému 4 566 €, všetko do troch dní

od právoplatnosti rozsudku. Zároveň uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 9/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1 € a nahradiť mu trovy konania 66 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd návrh žalobcov 1/ až 8/, 10/, 11/ zamietol.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 21. januára 2011 č.k. 25 C 1/2010-157 návrh Slovenskej republiky v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky na vstup do konania ako účastníka na strane žalovanej zamietol. Zároveň súd vstup Slovenskej republiky v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej nepripustil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že návrh na vstup ďalšieho účastníka do konania môže podať len účastník konania, resp. žalobca, pretože z dispozičného princípu vyplýva, že on nesie zodpovednosť za stanovenie okruhu účastníkov sporového konania. Keďže návrh na vstup uvedeného subjektu do konania na strane žalovanej nepodali žalobcovia, ale osoba od žalobcov odlišná, ktorá nie je ani účastníkom konania, bolo by v rozpore s dispozičnou zásadou ovládajúcou sporové konanie, keby okruh účastníkov určoval niekto iný. Pokiaľ ide o vstup Slovenskej republiky v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“, „ministerstvo spravodlivosti“) ako vedľajšieho účastníka súd uviedol, že nie sú dané dôvody na pripustenie do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej, pretože ministerstvo nemá právny záujem na výsledku konania. Poukázal na to, že žalobcovia si v konaní uplatňujú nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch (nie nárok platový) titulom rozdielneho prístupu v odmeňovaní zo strany ich osobného úradu. Osobným úradom žalobcov nie je ministerstvo spravodlivosti, ale Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 25 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z.). Najvyšší súd Slovenskej republiky je v rámci hospodárenia s verejnými financiami samostatnou jednotkou, je finančne oddelený od ministerstva spravodlivosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky disponuje vlastným rozpočtom v rámci vlastnej rozpočtovej kapitoly (§ 9 zákona č. 523/2004 Z.z.) a z nej zabezpečuje aj všetky materiálne potreby a hmotné nároky žalobcov. Žalobcovia odvodzujú diskriminačný postup od faktickej činnosti žalovanej pri plnení povinností súvisiacich s ich finančným odmeňovaním. Práve preto je Najvyšší súd Slovenskej republiky orgánom, ktorý v prípade úspechu žalobcov bude povinný uhradiť im súdom priznanú nemajetkovú ujmu v peniazoch. Teda procesný úspech žalobcov a neúspech žalovanej sa nijakým spôsobom neprejaví na právnom postavení ministerstva spravodlivosti. Ani prípadné plnenie rozsudkom uloženej povinnosti neovplyvní hmotnoprávne postavenie ministerstva. Súd dospel k záveru, že Slovenská republika

v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky nemá právny záujem vystupovať ako vedľajší účastník na strane žalovanej a podporovať ju v konaní.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky uznesením z 31. mája 2011 sp. zn. 8 Co 134/2011, 8 Co 68/2011 uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 21. januára 2011 č.k. 25 C 1/2010-157 potvrdil a odvolanie ministerstva proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 29. novembra 2010 č.k. 25 C 1/2010-148 odmietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia v návrhu na začatie konania označili ako žalovanú Slovenskú republiku – Najvyšší súd Slovenskej republiky. Súd prvého stupňa vyhlásil rozsudok na pojednávaní 29. novembra 2010. Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky písomným podaním doručeným súdu 20. decembra 2010 "vyjadrila svoju účasť" v predmetnom konaní s poukazom na ustanovenia § 25 ods. 1, § 65 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z., § 34 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z., § 13 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z.z. Ministerstvo uviedlo, že v prípade, ak súd nebude akceptovať skutočnosť, že Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky vystupuje v tomto konaní ako žalovaná, vstupuje do tohto konania podľa § 93 ods. 1, 3 O.s.p. ako vedľajší účastník na strane žalovanej. Ďalej ministerstvo poukázalo na to, že má právny záujem na výsledku konania. Uvedené podanie ministerstva bolo potrebné posudzovať (aj podľa názoru odvolacieho súdu) podľa jeho obsahu ako návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania v zmysle § 92 ods. 1 O.s.p. Z citovaného ustanovenia však vyplýva, že tento postup môže navrhnúť iba účastník konania. V danom prípade žiaden zo žalobcov a ani žalovaná takýto návrh v zmysle § 92 ods. 1 O.s.p. nepodali. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade nebolo možné pripustiť vstup ďalšieho účastníka do konania podľa § 92 ods. 1 O.s.p. Podanie ministerstva bolo súdu prvého stupňa doručené po vydaní rozhodnutia vo veci samej a ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. totiž neplatí pre odvolacie konanie (§ 216 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ išlo o vstup ministerstva ako vedľajšieho účastníka do konania odvolací súd uviedol, že účastníci konania vo svojich písomných vyjadreniach nesúhlasili s účasťou ministerstva ako vedľajšieho účastníka v prebiehajúcom súdnom konaní. Preto správne súd prvého stupňa rozhodoval o prípustnosti tohto vedľajšieho účastníctva v zmysle § 93 ods. 2 O.s.p. a dospel k správne právnemu záveru, že prípadný procesný úspech žalobcov a neúspech žalovanej sa žiadnym spôsobom neprejaví na právnom postavení Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Najvyšší súd Slovenskej republiky je totiž finančne oddelený od ministerstva spravodlivosti, keď disponuje vlastným rozpočtom v rámci vlastnej rozpočtovej kapitoly (z ktorej

zabezpečuje všetky materiálne potreby a hmotné nároky žalobcov). Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky nemá právny záujem na výsledku tohto konania. Odvolací súd posudzoval aj ďalšie odvolacie námietky ministerstva a nezistil žiadne také skutočnosti, pre ktoré by bolo možné pokladať rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne. Vzhľadom na vyššie uvedené následne odvolací súd odvolanie ministerstva spravodlivosti vystupujúceho v mene Slovenskej republiky odmietol, pretože bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený. S poukazom na § 25 ods. 1, 4 zákona č. 385/2000 Z.z., § 34 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z., § 13 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z.z. uviedol, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy vykonáva správu súdov. Jednotlivé úlohy ministerstva v rámci výkonu správy súdov v oblasti personálnej, finančnej, organizačnej a v oblasti ekonomickej upravuje ustanovenie § 71 zákona č. 757/2004 Z.z. V zmysle tohto ustanovenia ministerstvo v oblasti finančnej okrem iného riadi tvorbu rozpočtu súdov. Súdny sú svojimi príjmami a výdavkami napojené na rozpočet ministerstva, ak zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak (§ 83 ods. 1 veta prvá zákona č. 757/2004 Z.z.). Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je osobným úradom žalobcov, nie je svojimi príjmami a výdavkami napojený na rozpočet Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ale príjmy a výdavky štátneho rozpočtu organizačne tvoria samostatnú kapitolu. Odvolací súd preto dospel k záveru, že nárok uplatnený žalobcami v tomto konaní patrí do pôsobnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Z uvedeného je zrejmé, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky nie je oprávnené konať pred súdom za štát v konaní o uplatnenom nároku v zmysle § 21 ods. 4 O.s.p. a nie je preto ani osobou oprávnenou na podanie odvolania za žalovanú proti rozsudku súdu prvého stupňa. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vystupujúce v mene Slovenskej republiky dovolanie. Dovolateľ navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/, g/ O.s.p. a jeho dôvodnosť z § 241 ods. 2 písm. a/, c/ O.s.p. Uviedol, že mu nie je zrejmé, na základe čoho súd podanie z 20. decembra 2010 posúdil ako návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania v zmysle § 92 ods. 1 O.s.p. Takto posúdený obsah podania považuje za nesprávne právne posúdenie vecí. Subjektom oprávneným na zastupovanie Slovenskej republiky v uvedenom konaní je práve Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Účelom podania bolo dosiahnutie odstránenia prekážky

v konaní. Názor súdov, že prípadný úspech žalobcov a neúspech žalovanej sa žiadnym spôsobom neprejaví na právnom postavení ministerstva nemožno považovať za správny. Povinnosťou ministerstva je hájiť oprávnený záujem Slovenskej republiky v celom jeho rozsahu, nie len v rozsahu vlastnej rozpočtovej kapitoly. Záver o nemožnosti zastúpenia Slovenskej republiky v jej záujmoch prekračujúcich vlastnú rozpočtovú kapitolu zástupcu Slovenskej republiky nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Právny záujem na výsledku konania má predovšetkým Slovenská republika. V predmetnom konaní za štát pred súdom koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi. Týmto osobitnými predpismi sú nepochybne ustanovenia § 25 ods. 1 a § 65 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z., § 34 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. a § 13 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z.z. Tento právny názor súd neakceptoval, naopak dospel k záveru, že uplatnený nárok v tomto konaní patrí do pôsobnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako osobného úradu žalobcov. Na argument ohľadom prebiehajúcich súdnych konaní pri uplatňovaní obdobných nárokov sudcov okresných a krajských súdov, kde ako zástupca Slovenskej republiky vystupuje práve ministerstvo spravodlivosti, súd ustálil, že právne postavenie sudcov okresných a krajských súdov je odlišné. Dôvodom tejto odlišnosti, aj keď to súd v tejto súvislosti priamo neuvádza, je v zmysle odôvodnenia pravdepodobne skutočnosť, že najvyšší súd je správcom vlastnej rozpočtovej kapitoly. Súd sa obmedzil iba na svojvoľnú úvahu o podmienenosti zastúpenia štátu správou rozpočtovej kapitoly, pričom táto skutočnosť nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Uviedol, že týmto postupom, keď Slovenská republika nie je riadne zastúpená, odňal jej možnosť konať pred súdom. Poukázal na § 21 ods. 3 O.s.p. a aj na to, že najvyšší súd nehájil záujmy Slovenskej republiky (uznal nárok čo do základu a voči rozhodnutiu nepodal odvolanie). V konaní ministerstvo namietalo kontradiktórnosť konania, pričom odvolací súd sa s touto námietkou nevysporiadal. Dovolateľ ďalej uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené, je nepreskúmateľné. Má za to, že odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal aj s námietkou ohľadne vylúčenia sudkyne JUDr. P. S.. Rovnako je názoru, že na odvolacom súde rozhodovali sudcovia, u ktorých vznikla pochybnosť o ich zaujatosti. Uvedení sudcovia si sami podali obdobné žaloby.

Žalobcovia sa k dovolaniu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nevyjadrili.

K dovolaniu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vystupujúceho v mene Slovenskej republiky sa písomne vyjadrila žalovaná a navrhla dovolanie odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podalo včas Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vystupujúce v mene Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie ministerstva smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Pretože dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov vyššie uvedených uznesení, je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nepripúšťa.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou vymenovanou v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu

odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ v danej veci vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. nenamietal a vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Dovolateľ namietal vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú videl v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. v jeho nepreskúmateľnosti.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 167 ods. 2, § 211 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí dostatočne vysvetlil, prečo rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti zamietnutia návrhu ministerstva na vstup do konania ako účastníka na strane žalovanej a v časti nepripustenia vstupu ministerstva do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej potvrdil a prečo odvolanie ministerstva voči rozsudku vo veci samej odmietol. Odvolací súd (a aj súd prvého stupňa) uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán k danej veci a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil (čo platí aj pre rozhodnutie súdu prvého stupňa). Z odôvodnenia jeho uznesenia (ako aj rozhodnutia súdu prvého stupňa) nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu (súdu prvého stupňa) zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p. na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia.

Dovolaateľ ďalej vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. videl v tom, že ak Slovenská republika nebola riadne zastúpená, odňal jej tým súd možnosť konať pred súdom.

K tomuto treba uviesť, že štát – Slovenská republika je spôsobilá byť účastníkom konania, avšak pred súdom musí konať prostredníctvom štátneho orgánu v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnickej osoby, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu. Tohto štátneho orgánu, prípadne právnickej osoby sa však vec musí týkať. Štát je ako účastník konania označený riadne (ako v tomto prípade), ak je súčasne s ním označený príslušný štátny orgán (právnická osoba), ktorý má v mene štátu konať s uvedením jeho názvu a sídla. Prípadné zistené nedostatky v zastúpení žalovanej – Slovenskej republiky, by mali povahu nedostatkov procesnej povahy. Takýto nedostatok procesnej povahy však dovolací súd nezistil.

Podľa § 25 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov osobný úrad sudcu je súd, na ktorý bol sudca pridelený, preložený alebo dočasne pridelený podľa § 12a. Osobný úrad sudcu je ministerstvo, ak sudca prerušil výkon funkcie sudcu alebo ak je sudca poberateľom príplatku za výkon funkcie sudcu alebo pozostalý po sudcovi poberateľom príplatku k dôchodku pozostalých.

Dovolací súd má za to, že súdy správne ustálili, že v predmetnom konaní má v mene Slovenskej republiky vystupovať Najvyšší súd Slovenskej republiky ako osobný úrad žalobcov – sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V tomto spore si žalobcovia uplatňujú nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom rozdielneho prístupu v odmeňovaní uskutočňovanom ich osobným úradom. Pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky je v rámci hospodárenia s verejnými financiami samostatnou jednotkou, je finančne oddelený od ministerstva spravodlivosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky disponuje rozpočtom v rámci vlastnej rozpočtovej kapitoly (§ 9 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Žalobcovia namietajú diskriminačný postup, ktorý odvodzujú od faktickej činnosti pri plnení povinností súvisiacich s ich finančným odmeňovaním. Túto činnosť však nevykonávalo (a nevykonáva) ministerstvo, ale najvyšší súd ako orgán majúci na starosti otázky personálne, finančné, otázky materiálneho zabezpečenia. Z tohto dôvodu oprávneným orgánom na vystupovanie v mene Slovenskej republiky v predmetnom spore bol Najvyšší súd Slovenskej republiky, tak

ako konštatovali súdy oboch stupňov. Uvedeným postupom v danom prípade nemohlo dôjsť k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolaateľ namietal vadu v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p., ktorú videl v zaujatosti sudcov odvolacieho súdu, pretože títo si sami podali obdobné žaloby ako aj v tom, že sudkyňu súdu prvého stupňa nepokladali za zákonnú.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

V súvislosti s namietanou zaujatosťou sudcov odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že nestrannosť sudcu nemôže ohroziť to, že ako súkromná osoba vedie občianskoprávne konanie s osobným úradom, resp. ministerstvom spravodlivosti, že je v spore so štátom ako účastníkom konania. V takomto konaní (spore) je postavenie účastníkov rovné; sudca aj štát, osobný úrad, ministerstvo majú úplne rovnocenné postavenie. Podanie žaloby a vedenie sporu o uplatnené právo (rovnako ako prípad, keď sudca v konaní o občianskych právach a záväzkoch má postavenie žalovaného, a štát, resp. osobný úrad, ministerstvo vystupuje ako žalobca) nemožno bez ďalšieho považovať za skutočnosť, ktorá by ohrozovala nestrannosť sudcu v inom konaní, v ktorom štát, resp. osobný úrad, ministerstvo vystupuje ako účastník konania.

Sudca je predstaviteľom súdnej moci. Mimo rámca výkonu súdnictva a funkčného plnenia úloh sudcu zostáva – ako fyzická (súkromná) osoba – subjektom práv a povinností. Tak, ako mu nemožno uprieť právo domáhať sa v súdnom konaní ochrany svojich práv, do ktorých mu (podľa jeho názoru) bolo neoprávnene zasiahnuté, nemožno ani iným subjektom upierať právo domáhať sa ochrany voči subjektu zasahujúcemu do ich práv (i keď je zasahujúcim subjektom sudca). Sudca takto ako súkromná osoba vstupuje do rozmanitých právnych vzťahov, z ktorých mu vyplývajú rôzne práva a povinnosti tvoriace obsah daných právnych vzťahov. Sudca v tomto postavení nie je osobou odtrhnutou od reálneho života, preto nie je vôbec vylúčené, že sa stane účastníkom súdneho konania. Do úvahy medziiným prichádza aj možnosť, že bude účastníkom občianskeho súdneho konania, v ktorom prípadne bude (ako žalobca) uplatňovať svoje práva patriace mu ako účastníkovi súkromnoprávneho vzťahu a domáhať sa ich ochrany, alebo (ako žalovaný) bude popierať existenciu povinnosti

vyplývajúcej zo súkromnoprávneho vzťahu tvrdenej žalobcom. V občianskom súdnom konaní sú účastníci (a teda aj sudca v už uvedenom procesnom postavení žalobcu alebo žalovaného) povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu (§ 101 ods. 1 O.s.p.). Sudca, ktorý ako účastník občianskeho súdneho konania (či už v procesnom postavení žalobcu alebo žalovaného) opíše skutkové okolnosti rozhodujúce pre posúdenie prejednávanej veci, plní zákonom uloženú povinnosť. Plnenie tejto povinnosti samo osebe a bez ďalšieho v ničom neprekračuje rámec prejednávanej veci a nemôže byť považované za zverejnenie názoru sudcu s dopadom na iné právne veci prejednané súdmi.

Za taký vzťah sudcu k veci, ktorý by zakladal dôvod na jeho vylúčenie podľa § 14 ods. 1 O.s.p., nemožno napokon považovať ani skutočnosť, že predmet sporu sa dotýka všetkých sudcov. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej sudcom voči štátu, osobnému úradu, ministerstvu v súvislosti s porušením zásady rovnakého odmeňovania za rovnakú prácu je nárokom, o ktorom môže rozhodnúť len súd v rámci svojej zákonnej kompetencie; žiadnemu inému orgánu preto rozhodovanie o ňom neprislúcha. Všeobecné tvrdenie, že predmet sporu sa dotýka všetkých sudcov, teda námietka, že má ísť o situáciu, v ktorej pre vzťah k veci de facto nie je v Slovenskej republike jediný sudca, u ktorého by nechýbali pochybnosti o jeho nezaujatosti predmetnú právnu vec prejednať a rozhodnúť, je bez právneho významu. Prikladať predmetu sporu takto namietaný rozmer (dosah) predstavuje (znamená) odmietanie poskytnutia spravodlivosti – *denegatio iustitiae*, čo je, pravdaže, neprípustné (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Nc 68/2011, 1 Nc 20/2011, 1 Nc 11/2011, 1 Nc 19/2012 a ďalšie).

Vzhľadom na uvedené ako aj z obsahu spisu objektívne nevyšla najavo existencia žiadneho z právne relevantných vzťahov uvedených v § 14 ods. 1 O.s.p. (t.j. pomer uvedeného sudcu k veci, účastníkom a ich zástupcom).

Rovnako dovolací súd nezistil žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by opodstatňovali záver, že na súde prvého stupňa rozhodovala nezákonná sudkyňa. Zhodne s názorom odvolacieho súdu dovolací súd dodáva, že Dodatok č. 3 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2010 z 19. januára 2010 Spr 3052/2010 nadobudol účinnosť 25. januára 2010. Týmto dňom boli nevybavené veci v ňom uvedené spolu s novým nápadom pridelené Mgr. P. S.. Mgr. P. S. bola týmto dňom prezidentom Slovenskej republiky menovaná do

funkcie sudcu. Podľa § 10 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov dňom zloženia sľubu sa sudca ujíma funkcie. Námieta ministerstva v tomto smere je s poukazom na uvedené nedôvodná. Dovolací súd ďalej dodáva (vzhľadom na námietky vznesené ministerstvom počas konania), že vzájomné vzťahy medzi sudcami sú založené na profesionalite a kolegiálnosti. Pokiaľ by z takéhoto základu bol vyvodzovaný opačný záver, teda pochybnosti o tom, či takýto sudcovia budú schopní nezaujato a spravodlivo rozhodovať, znamenalo by to vlastne, že výlučne pracovný a kolegiálny vzťah medzi sudcami vo všeobecnosti prezumuje porušovanie sudcovských povinností a zásad sudcovskej etiky. Ak rámec týchto vzájomných vzťahov neprekročí hranicu profesionálnosti a kolegiálnosti, nemožno mať bez ďalšieho pochybnosti o ich nezaujatosti. Až v prípade, že by vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec výkonu funkcie sudcu a nadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, pôjde o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti a teda išlo by o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí. Vzťahy medzi sudcami, ktoré však bežný pracovný a kolegiálny rámec neprekračujú (t.j. ak tieto vzťahy spočívajú iba na tom, že sa sudcovia navzájom poznajú), nemajú teda samé osebe povahu dôvodov vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí (§ 14 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolateľ vytýkal vadu konania podľa § 237 písm. g/ O.s.p. neopodstatnene.

Po preskúmaní veci vzhľadom na uvedené možno teda konštatovať, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky je navyše neoprávnenou osobou na podanie dovolania v predmetnom konaní (tak ako konštatoval aj odvolací súd, ktorý odvolanie voči rozsudku vo veci samej správne odmietol). Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky nie je oprávnené vystupovať v danom konaní v mene Slovenskej republiky, nie je ani účastníkom konania a nie je ani vedľajším účastníkom konania.

Len pre úplnosť dovolací súd k námietke dovolateľa, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p., výlučne ktorá by

v danom prípade mohla založiť prípustnosť jeho dovolania. Nesprávne právne posúdenie je relevantný dovolací dôvod, ktorý možno úspešne uplatniť len v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad v preskúmvanej veci nejde). Samo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá prípustnosť dovolania.

Dovolací súd preto dovolanie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vystupujúceho v mene Slovenskej republiky odmietol v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/, b/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. S poukazom na vyššie uvedené, nezaoberal sa ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. Úspešným účastníkom konania ich náhradu nepriznal, pretože im žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová